

LỜI GIỚI THIỆU

Bạn đọc cầm trên tay cuốn thứ mười lăm+ của tủ sách SOS2, cuốn Bằng Sức mạnh Tư duy - tiểu sử tự thuật đặc biệt của Kornai János. Đây là cuốn sách thứ tư của Kornai trong tủ sách này và là cuốn thứ năm của Kornai bằng tiếng Việt. Hồi kí của Kornai đặc biệt theo nhiều nghĩa: nó nói về bản thân tác giả, như mọi hồi kí khác, song chỉ nói về các công trình chính của ông; về quá trình chuyển biến tư duy qua từng thời kì, qua từng tác phẩm của ông; về cảm nhận của ông với thời cuộc liên quan đến các vấn đề mà ông nghiên cứu, đến những sự kiện mà ông đã trải qua, đến những nơi mà ông đã đến; về việc nghiên cứu chính nội tâm của ông, đánh giá lại các công trình của ông một cách phê phán.

Những ai đã đọc Kornai, có thể được nhiều thông tin bổ ích khác liên quan đến các công trình của ông, mà khi viết các công trình đó ông không thể trình bày (vì tự kiểm duyệt, vì không hợp với thể loại, và vì các lí do khác). Những người chưa đọc Kornai có thể có được bức tranh khái quát về toàn bộ sự nghiệp nghiên cứu khoa học và hoạt động xã hội của ông, về con người ông, và sau đó có thể có hứng thú để tìm đọc các tác phẩm chuyên môn sâu hơn của ông.

Là người suốt đời nghiên cứu hệ thống xã hội chủ nghĩa và kinh tế học so sánh, ông hiểu rất kĩ hệ thống này. Hơn 15 năm qua ông nghiên cứu về chuyển đổi hậu xã hội chủ nghĩa. Ông đã từng làm báo của đảng cộng sản 6 năm, sau đó ông chuyển hẳn làm khoa học, làm nhà giáo. Ông là người trong cuộc, chính vì thế các tác phẩm của ông rất gần gũi với những người đã từng sống trong các nước xã hội chủ nghĩa trước kia, hay đang còn sống trong các nước xã hội chủ nghĩa chuyển đổi. Và như thế đối với cả người Việt Nam chúng ta nữa. Qua hồi kí của ông nhiều trí thức Việt Nam có thể cũng nhìn thấy mặt nào đó của tình cảnh trái ngược của chính mình nữa. Đây là những cái làm cho cuốn sách hấp dẫn, là cái khiến tôi dịch cuốn hồi kí này để nó có thể đến tay bạn đọc Việt Nam. Nguyên bản tiếng Hungary, mà bản tiếng Việt dựa vào, được xuất bản năm 2005, bản tiếng Anh với nhan đề *By Force of Thought. Irregular Memoirs of an Intellectual Journey*. Cambridge: The MIT Press, ra trong năm 2006.

Tôi nghĩ cuốn sách rất bổ ích cho các nhà chính trị, các nhà kinh tế học, các nhà nghiên cứu khoa học xã hội nói chung, các nhà giáo, các nhà báo, các sinh viên và tất cả những ai quan tâm đến hệ thống xã hội chủ nghĩa và chuyển đổi hậu xã hội chủ nghĩa, đến nghiên cứu khoa học, đến giáo dục đào tạo, đến nghề báo, những người đã đọc hay chưa đọc các công trình khác của Kornai.

Người dịch đã cố hết sức để làm cho bản dịch được chính xác và dễ đọc, song do hiểu biết có hạn nên khó thể tránh khỏi sai sót.

Mọi chú thích cuối sách của tác giả được đánh bằng số. Các chú thích cuối trang được tác giả đánh dấu *. Vì thế ngược với truyền thống của tủ sách SOS2, người dịch không còn thể dùng dấu * để chỉ các chú thích của mình trong cuốn sách này. Tất cả các chú thích đánh cộng (+) ở cuối trang là của người dịch. Bản dịch chắc còn nhiều thiếu sót mong bạn đọc thông cảm, lượng thứ, và chỉ bảo; xin liên hệ theo địa chỉ Tạp chí Tin học và Đời sống, 66 Kim Mã Thượng Hà Nội, hoặc qua điện thư thds@hn.vnn.vn hay nqa@netnam.vn⁺

9-2006
Nguyễn Quang A